

ΕΡΩΤΗΣΗ

860
2 8 12

Προς τον κ. Υπουργό Οικονομικών

Θέμα: Εποπτεία τραπεζών

Η κρίση στην Ευρωζώνη έχει εισέλθει σε μια νέα φάση. Ξέσπασε ως τραπεζική κρίση το 2008, μετατράπηκε κατόπιν σε κρίση χρέους και σε οικονομική κρίση. Τώρα ολοκληρώνει τον κύκλο. Σε Ισπανία και Κύπρο (ίσως και στη Σλοβενία) ξαναεπέστρεψε στις τράπεζες. Ενώ οι ΗΠΑ έσπευσαν να διασώσουν τις προβληματικές τράπεζές τους σε χρόνο ρεκόρ, οι Ευρωπαίοι ηγέτες συνεχίζουν ακόμη να διαβουλεύονται για το πώς θα εξυγιάνουν τις δικές τους. Η βραδυπορία όμως είναι μία από τις αιτίες που βαθαίνουν την κρίση χρέους.

Στη σύνοδο κορυφής του Ιουνίου, οι Ευρωπαίοι ηγέτες παραδέχθηκαν επιτέλους αυτό που τόσοι άλλοι ήδη φώναζαν από καιρό: οι προβληματικές τράπεζες και τα προβληματικά δημόσια οικονομικά αλληλοπαρασύρονται σε πτώση. Κυρίως κινήθηκαν σε δύο κατευθύνσεις: αποφάσισαν να δημιουργήσουν μια ενιαία τραπεζική εποπτική αρχή που θα λειτουργεί σε όλη την Ευρωζώνη υπό την ομπρέλα της ΕΚΤ και να επιτρέψουν την απευθείας χρηματοδότηση των Ισπανικών και Ιταλικών τραπεζών από τους μηχανισμούς στήριξης. Ισπανία και Ιταλία, και οι οποίες απείλησαν με βέτο τη σύνοδο, κέρδισαν μια μεγάλη νίκη. Η Ευρωζώνη δέχτηκε την άμεση αναχρηματοδότηση των τραπεζών. Κι όμως το κλίμα ευφορίας δεν διήρκεσε για πολύ. Οι αγορές ενθουσιάστηκαν αλλά μόνο στην αρχή, όπως έχει συμβεί και με πολλές άλλες ευρωπαϊκές «λύσεις» στο παρελθόν. Μέσα σε διάστημα λίγων ημερών, τα επιτόκια των ισπανικών ομολόγων ξεπέρασαν και πάλι το όριο του 7% και η Ισπανία αναζητεί ακόμη μια φορά λύση.

Πολλοί επιρρίπτουν την ευθύνη για την κατάσταση αυτή στους Ευρωπαίους ηγέτες. Έχει υποστηριχθεί, ότι η τραπεζική κρίση δεν αντιμετωπίστηκε έγκαιρα διότι στην Ευρώπη, όπως συμβαίνει συχνά, οι τράπεζες αντιμετωπίζονται ως ιερά σύμβολα που δεν πρέπει να αγγίζονται. Οι εθνικές εποπτικές αρχές έχουν κατηγορηθεί ότι έχουν κάνει τα στραβά μάτια για να κρύψουν προβλήματα με σκοπό να αποφύγουν την ανάμειξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, και η οποία θέτει ως προϋπόθεση την αναδιάρθρωση όσων τραπεζών δέχονται κρατική ενίσχυση. Η Επιτροπή έχει δημοσιοποιήσει, πως από τις 45 περιπτώσεις τραπεζών που έλεγξε, στις 44 οι εθνικές εποπτικές αρχές είχαν υπερεκτιμήσει το ενεργητικό τους.

Στις 11 Σεπτεμβρίου η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναμένεται να δημοσιοποιήσει τις δικές της προτάσεις για τη δημιουργία μιας εποπτικής αρχής για τις τράπεζες της Ευρωζώνης, όπως συμφωνήθηκε στη σύνοδο κορυφής της ΕΕ στις 28-29 Ιουνίου. Σύμφωνα με πηγές της ΕΕ, σχεδιάζεται να δοθεί στην κεντρική τράπεζα της ευρωζώνης η δυνατότητα να εποπτεύει όλες τις ευρωπαϊκές τράπεζες και όχι μόνο τις μεγαλύτερες 25, αποκτώντας παράλληλα τη δυνατότητα να δίνει την εντολή για την εκκαθάριση χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων. Κυρίαρχο ρόλο στον τομέα αυτό θα αναλάβει μια νέα ρυθμιστική αρχή που θα υπόκειται στην ΕΚΤ και η οποία μπορεί να μην εδρεύει στη Φρανκφούρτη, όπου έχει την έδρα της η Ευρωτράπεζα. "Το δικαίωμα της ανάκλησης μιας τραπεζικής άδειας, που είναι η στιγμή του θανάτου μιας τράπεζας, πρέπει να ανήκει στην εποπτική αρχή" δήλωσε μια πηγή, και πρόσθεσε: "Αν η ΕΚΤ αναλάβει εποπτικό ρόλο πρέπει να έχει αυτή τη δυνατότητα".

Η Επιτροπή εξηγεί το πλέγμα σχέσεων μεταξύ των εμπλεκόμενων μερών. Η νέα εποπτική αρχή θα σχεδιαστεί κατά τρόπο, ώστε να λειτουργεί παράλληλα με το νέο μόνιμο ταμείο διάσωσης της Ευρωζώνης, τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας (ESM). Σύμφωνα με το σχέδιο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που θα παρουσιαστεί το Σεπτέμβριο, προβλέπεται να διευκρινιστεί και ο νέος ρόλος που θα έχει η Ευρωπαϊκή Τραπεζική Αρχή (EBA) στην όλη διαδικασία εξέλιξης της τραπεζικής ένωσης, καθώς και ο τρόπος συνεργασίας της με τις υπόλοιπες 10 ευρωπαϊκές χώρες που δεν χρησιμοποιούν το ευρώ.

Κι όμως, ένα τέτοιο εγχείρημα δεν θα είναι χωρίς δυσκολίες. Για παράδειγμα, ορισμένοι κεντρικοί τραπεζίτες εκτιμούν ότι η μεταφορά εποπτικού ρόλου προς την ΕΚΤ μπορεί να αποδειχθεί ένα δύσκολο έργο και να δημιουργήσει προβλήματα στο μέλλον, πλήττοντας το κύρος της ΕΚΤ εάν δεν μπορέσει να εντοπίσει τα προβλήματα.

ΜΑΡΙΑ ΚΟΛΛΙΑ – ΤΣΑΡΟΥΧΑ
ΣΤ' Αντιπρόεδρος Βουλής των Ελλήνων

Η δημιουργία μιας εποπτικής αρχής για τον τραπεζικό κλάδο της Ευρωζώνης αποτελεί προϋπόθεση για τον απευθείας δανεισμό των τραπεζών από τον ESM, όπως αποφάσισε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο. Η αρχική πρόβλεψη ήταν η Ισπανία να αποτελούσε την πρώτη χώρα που θα επωφελούνταν από το νέο μηχανισμό, με τους εταίρους της Ε.Ε. να έχουν ήδη εγκρίνει την παροχή δανείου ύψους 100 δισ. ευρώ για τη στήριξη των ισπανικών τραπεζών. Οι ανώτεροι Ευρωπαίοι αξιωματούχοι αναμένεται να συνεδριάσουν στις Βρυξέλλες προς τα τέλη Αυγούστου υπό την παρουσία του προέδρου της Επιτροπής, Χοσέ Μανουέλ Μπαρόζο, και του επικεφαλής της ΕΚΤ, Μάριο Ντράγκι, για να εξετάσουν τις προτάσεις της Επιτροπής. Στόχος της Κομισιόν είναι να έχουν επικυρωθεί οι προτάσεις από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και τις κυβερνήσεις της Ε.Ε. πριν τη σύνοδο που προσδιορίζεται για τη 13η και 14η Δεκεμβρίου. Όπως διαμηνύθηκε, αν όλα πάνε βάσει σχεδίου, η αρχή τραπεζικής εποπτείας θα μπορούσε να ξεκινήσει τις προετοιμασίες της το νωρίτερο έως τις αρχές Ιανουαρίου του 2013.

Το σκάνδαλο Barclays με τη χειραγώγηση των επιτοκίων δανεισμού στη διατραπεζική αγορά της Βρετανίας και της ευρωζώνης Libor και Euribor αντιστοίχως που ήρθε πρόσφατα στο φως της δημοσιότητας, προκάλεσε μεγάλες αναταράξεις όχι μόνο στο εσωτερικό της χώρας αλλά και διεθνώς, σε μια πολύ κρίσιμη στιγμή για την ευρωπαϊκή οικονομία και αποκάλυψε πολλά: ανεπαρκές ρυθμιστικό πλαίσιο, ανεπαρκείς εποπτικές αρχές. Οι αποφάσεις της συνόδου κορυφής του Ιουνίου άνοιξαν ένα δρόμο για την αντιμετώπιση αυτών των στρεβλώσεων, συνολικά όμως αφορούν ένα εξαιρετικά πολύπλοκο θέμα με πολλές πτυχές που άπτονται κρίσιμων εθνικών συμφερόντων.

Ερωτάται ο κ. Υπουργός:

Ποιες οι θέσεις της ελληνικής κυβέρνησης σχετικά με το θέμα της ευρωπαϊκής εποπτείας των τραπεζών; Πως διασφαλίζονται τα ελληνικά συμφέροντα δεδομένου του ιδιαίτερα αυξημένου ρόλου που η ΕΕ επιθυμεί να προσδώσει στη νέα εποπτική αρχή; Ποιοι οι κίνδυνοι για τα συμφέροντα της χώρας;

Αθήνα, 21 Αυγούστου 2012

Η Ερωτώσα Βουλευτής

Μαρία Κόλλια Τσαρουχά
ΣΤ' Αντιπρόεδρος Βουλής των Ελλήνων
Βουλευτής Ν. Σερρών